



Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності

*Навчальний
посібник*



ББК 67.9(4УКР)7я73

П 68

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
академії (протокол № 3 від 03.06.2009 р.)*

Рецензент: д-р техн. наук, проф. Н.В. Шаронова, завідувачка кафедри інтелектуальних комп'ютерних систем Національного технічного ун-ту "Харківський політехнічний інститут".

Автори: **В.Г. Іванов**, д-р техн. наук, проф. (заг. ред., передм., гл. 1 у співавт.); **С.М. Іванов**, канд. техн. наук, доц. (гл. 8 у співавт.); **В.В. Карасюк**, канд. техн. наук, доц. (гл. 7, 8 у співавт.); **В.В. Комаров**, канд. юрид. наук, проф. (передм., гл. 1, 7 у співавт.); **Н.А. Кошева**, канд. техн. наук, доц. (гл. 6); **Ю.В. Ломоносов**, канд. техн. наук, доц. (гл. 4); **М.Г. Любарський**, д-р фізико-мат. наук, проф. (гл. 5); **М.В. Гвозденко** (гл. 3); **Н.І. Мазниченко** (гл. 2).

Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності: Навч. посіб. / В.Г. Іванов, С.М. Іванов, В.В. Карасюк та ін.; За заг. ред. В.Г. Іванова. – Х.: Право, 2011. – 240 с.

ISBN 978-966-458-200-8

Розглянуто теоретичні й практичні питання ефективного використання комп'ютерних та інформаційних технологій у професійній діяльності юристів.

Для студентів гуманітарних і технічних вузів, які вивчають "Інформатику", "Правову інформатику", викладачів цих дисциплін, а також юристів-практиків.



ББК 67.9(4УКР)7я73

© Національна юридична академія України, 2011

© «Право», 2011

ISBN 978-966-458-200-8

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Глава 1. ПРАВОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА ПРАВОВА	
 ІНФОРМАТИКА.....	7
1.1. Інтеграція права й інформатики.....	7
1.2. Правова інформатика.....	8
1.3. Поняття правової інформації.....	9
1.4. Моделі та комп'ютерні технології в юридичній діяльності.....	11
1.5. Національна програма правової освіти населення....	14
1.6. Інформаційні системи державно-правового характеру.....	16
Контрольні питання	19
Глава 2. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
 У ПІДГОТОВЦІ ЮРИДИЧНИХ	
 ДОКУМЕНТІВ.....	20
2.1. Сучасні підходи до автоматизації документообігу...	20
2.2. Огляд сучасних систем електронного документообігу	24
2.3. Характеристика пакета Microsoft Office.....	29
2.4. Склад пакета Microsoft Office, стисла характеристика основних додатків.....	33
Контрольні питання	40
Глава 3. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМ ПАКЕТА	
 MS OFFICE.....	41
3.1 Основні функціональні можливості текстового процесора MS Word при створенні юридичних документів.....	41
3.2. Робота з файлами інших форматів, що можуть містити текст.....	49
3.3. Використання можливостей Excel для статистичної обробки правових даних та побудова діаграм.....	54
3.2.1. Введення та редагування даних.....	56
3.2.2. Сортування й фільтрування даних.....	57
3.2.3. Виконання обчислень в Excel.....	58
3.2.4. Робота з майстром функцій.....	61

3.2.5. Майстер діаграм. Види діаграм та основні етапи їх побудові.....	62
3.4. Сумісне використання Word та Excel. Упровадження і зв'язування об'єктів між докумен- тами різних типів.....	64
Контрольні питання	66
Глава 4. ОСНОВИ ЗАХИСТУ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	67
4.1. Загальне уявлення про інформаційну безпеку.....	67
4.1.1. Кримінальна відповідальність.....	67
4.1.2. Технологічні, організаційні, правові постулати захисту даних.....	68
4.2. Види загроз для комп'ютерної інформації.....	70
4.3. Засоби протидії загрозам для комп'ютерної інформації.....	77
4.4. Поняття про комп'ютерні злочини. Визначення, аналіз та фіксація слідів комп'ютерних злочинів.....	85
Контрольні питання	88
Глава 5. ТЕХНІЧНЕ ТА ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДПISУ.....	89
5.1. Електронний бізнес та електронна комерція.....	89
5.2. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг”.....	90
5.3. Поняття про електронний цифровий підпис.....	93
5.4. Симетричні й несиметричні методи шифрування.....	96
5.5. Поняття про дайджест повідомлення.....	100
5.6. Поняття про криптостійкість засобів електронного цифрового підпису.....	102
5.7. Технічне та юридичне забезпечення електронного цифрового підпису.....	103
Контрольні питання	105
Глава 6. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОНОТВОРЧОЇ ТА ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ....	106
6.1. Комп'ютерна мережа Верховної Ради України.....	107

6.2. Призначення та основні принципи побудови інтегрованої системи інформаційно-аналітичного забезпечення (СІАЗ) законотворчої діяльності Верховної Ради України.....	107
6.3. Загальноправові бази даних.....	111
6.4. Автоматизована інформаційно-пошукова система “Нормативні акти України”.....	112
6.4.1. ДПС як інструмент отримання інформації.....	112
6.4.2. Особливості АІПС “Нормативні акти України”	113
6.4.3. Функціональні можливості ІПС.	116
6.4.4. Робота зі знайденою інформацією.....	118
6.4.5. Створення власної бази.	118
6.4.6. Елементи інтелектуального пошуку: підсистема “Експерт”.....	118
6.5. Всесвітня електронна мережа правових документів	119
Контрольні питання	120
Глава 7. КОМП’ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЮРИДИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	121
7.1. Комп’ютерні технології фіксування судового процесу	121
7.2. Основні програми фіксування судового процесу	124
7.3. Правові засади фіксування судового процесу технічними засобами.....	126
7.4. Електронне (віртуальне) судочинство.....	130
7.5. Комп’ютерні технології забезпечення розгляду судових справ.....	135
7.6. Відеоконференцз’язок у судовій системі	145
7.7. Голосові портали в судовій діяльності	147
7.8. Реєстр судових рішень.....	149
7.9. Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень..	150
7.10. Нотаріальні реєстри.....	153
7.11. Автоматизована система ведення Державного земельного кадастру.....	155
7.12. Інформаційно-аналітичні системи криміналістичних обліків.....	156

7.13. Системи “Фоторобот і портретна ідентифікація”, “АР” (автоматичні пістолети).....	158
7.14. Автоматизація судово-експертних досліджень. Система “Автоекс”.....	159
7.15. Експертиза фонограм усного мовлення, дактилоскопічна експертиза, ідентифікація почерку оператора ЕОМ.....	161
Контрольні питання	162
Глава 8. МЕРЕЖНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	164
8.1. Поняття про глобальну комп’ютерну мережу Інтернет.....	164
8.2. Технологічні та соціальні аспекти Інтернету.....	165
8.3. Правова характеристика базових понять.....	168
8.4. Пошук інформації у мережі.....	169
8.5. Основні пошукові портали.....	170
8.6. Новітні пошукові технології.....	172
8.7. Автоматизований бібліотечний комплекс Академії.....	172
8.8. Локальні комп’ютерні мережі юридичних установ та організацій. Інформаційні сервіси в локальній мережі Національної юридичної академії України.....	174
Контрольні питання	175
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ.....	177
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	195
ДОДАТКИ.....	197